

DÜSEVNI LISZT

Mészecsne verszke novine.

vu iméni překmurszke evang. sinyorije reditel
i vödávník: FLISZÁR JÁNOS, Murska Sobota.

Rokopiszi sze morejo v Puconce posilati.

Csek racsuna st. 13,586; imé „Düsevni lizst“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönsztvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejplacsilo

gorivzeme vszáki evang. dühovnik i vucsitel.

Mir i lübézen.

Na szvéto nôcs ob polnôcsi sze zglá-
szijo vu cêrkváj zvonôvje i donijo vu ôsz-
vetnoj, tihoj zimszkoj nôcsi po cêloj zemli,
gde krsztsansztvo prebiva. Nyí glász obhodi
cslovecsa szrdcá ino je na pobo'znoszt
pobüdjáva. Glászi nam zdâ 'ze blüzi dvê
jezerokrat znôva i znôva vszáko leto ono
Bo'zo miloscco, pôleg stere je on pogü-
blénim, vu grêh vtonyenim szinom zemel-
szkim Resitela poszlaó: naj vszáki, kí vu
nyem verje, sze neszkhvari, nego vzeme 'zítek
vekivecsni.

Isztina, ka mí evangelicsanci naprê,
pred szv. nocsjöv, na szv. poszt po-
poldnévi szvetímo Krisztusovoga rodjenjá
szvétek, ali záto dobro známo, ka sze je
na szvéto nôcs, tô je tô, v-nocsi porôdo.
Nasi zvonôvje tak 'ze prvle donijo i v-cêr-
kev k-Bo'zój szlú'zbi zovéjo verníke.

Tak protestánski, kak katholicsanszki
zvonôvje, tê bruncseni jezicke edno glá-
szijo. Od ednoga deteta gucsijo. Bethlehe-
ma szvetovni zgodotek, Krisztusa rodjênye
glászijo. Jezus Krisztus sze je porôdo, ve-
szélmo sze! Nyega z-peszmov pozdrávlajmo.

Vu vszákoj cêrkvi, vu précimbni va-
raski veliki, vu vesznícski máli cêrkvaj i
vu rasztorjenosztaj bodôcsi prôszti kapêlaj,
molitvárnicaaj donijo véksi ménsi zvonôvje,
glaszècsi dnéva znamenitoszt.

Cêloga szvéta krsztsanye, tak da bi
sze ji káksa szkrovna rôka doteknola ino
je obajala, sze vszáko leto té dén vu lü-

bézni i míra bliscsécsi gvant oblecséjo, vu
szrdcáj vdáni na kôlina vleknejo pred Beth-
lehem varaséka jaszlaj, vu steri te znôva
porodjeni Messiás, te máli Jezusek le'zi.

Oh, kak odícseno je tô szkázanye!

Cêlo krsztsansztvo sze notri zglédne
vu Bethlehema ono nôcs i zaglédne ono
szvekloszt, stera sze zaszvêti obri deteta
jászel. Napamet vzeme, obcsüti, ka je tô
dête nyegove lübéznoszt, nyegovoga mo-
lênya 'ze od dvê jezero lét mao szvéti
oltár, pred sterim sze nanízi, poklekne ná-
rodov vno'zina i osztáne do konca szvéta.

Veliki Napoleon je nê zobszton pravo
vu pregnánja szvojega túznom vrêmeni
erkôcsi: Jezusa dnészden lüdjê ráj májo, kak
pa gda je po zemli hodo.

Zdâ vidijo, i kí gléda, more viditi, ka
je ono dêtece szvéta prigode szredína,
meja. 'Znyin sze doli zapréjo sztároga
szvéta dveri i odpréjo sze nôvoga szvéta
vráta. Szkôz po tê vrátaj je k-ednoj nô-
voj civilizácii potúvalo cslovecsansztvo,
stera sze imenüje krsztsanszka civilizácia.

Tê civilizacie fundament je lübézen.
Myé cil je mir. Lübézen Bogá i bli'znyaga. Mir
z-Bógom, szami z-szebom, z-nasimi bli'znyi,
lübéznimedszebnoszt i morálnoga réda vu
prestímányi dr'zanye.

Tô lübéznimedszebnoszt je stelo Beth-
lehema bo'zicsno dêtece cslovecsanszvti
darüvati, gda sze je k-nyemi doli ponízalo
záto, naj je gori pozdigne. Tô je namênilo
ono vu cslovecsa szrdcá vcepiti, naj nyè
plemenitése i za bo'ze vcsiní. Ár je lübézen

od Bogá, 'znyegove vekivecsne lübeznoszti vretine tecsé i obszéde szvét. Blájzeni je, ki zarazmi lübéznoszti apostola lépe recsi: „**Bôg je lübézen. I ki osztáne, vu lübéznoszti, v Bôgi osztáne i Bôg vu nyem.**“

I vu koga szrdcê je Bôg, tam je tŭdi mir, ár je ono bethlehemszko dête míra Bôg. Nê sze je tak brezi zroka glászila ober nyegovi jászel peszem: **Díka na viszini Bôgi i mir na zemli, vu lŭdi pa dopádnjenje!**

Nepozábimo, ka je nájvéksa Bo'za díka z-milosztjov nyegovov napunyeni dŭh, na sterom sze tam szvéti vu Bo'zój naturi táljemajôcsa csŭdna szvekloszt. Z-steré sze zglászi i zbŭdi Bogá dicsécsi v-nébo sze glaszécsi himnus!

Nepozábimo, ka je mir z-Bogá vjedinyanya idôcsa môcs, stera vkŭp glasznoszt vcsini med Bôgom i cslovekom, med cslovekom i cslovekom, stera vözbojŭje dobromi ober hŭdoga obládnoszt.

Lübézni mir i míra lübézen naj obhodi dnesz vszáko szrdcé i naj 'zivé tam vszigdár z-Jezusom vu szladkom vjedinyanyi 'znyim.

Tô bode i osztáne nájodícsenêse szkázanye!

F. J.

Díka bojdi Goszpodnomi Bôgi.

(Nôta: Dícsi dŭsa moja díke vekvecsnoga krála.)

Díka bojdi Goszpodnomi Bôgi na viszini,
Kaj nam je Odkŭpitela poszlao v szvojem szini!
Radŭjmo sze
I hválo dájmo za vsze,
Nyemi vu szrca vréloszti.

Ti lŭdjé szo vu blôdnoszti i kmici 'ziveli,
Ár szo vucsitelov vu Bo'zi delaj nê meli;
A' perodi
Sze Jezus i preszveti
Ono nôcs dŭsne temnoszti.

Tak kak je dúznoszt szo sze ti lŭdjé nê lŭbili,
Nego szo bole endrŭgoga odŭrjávali;
Jezus je vcsi,
Vu lübéznoszt krepí,
I vnogo sze ji povrné.

Nyegovo dêlo blagoszlov Bo'zi naszledŭje,
Timŭ vbôgim On povszéd trôst i dŭsni mir darŭje;
Vu nevôli
Je tŭ vu placsa dôli
I On tál meo vsze dní 'zitka.

Díka bojdi Goszpodnomi Bôgi na viszini,
Kaj nam je vecsno blájzensztvo dao po szvojem szini;
Tak lŭbivsi
On nász szkvarjene lŭdí,
Kaj nam odkŭplênje vdéli.

Naj té máli angel mà isztino.

Poszlov.: JUVENTUS.

Szvekla zvézda sze je pŭsztila doli z nébe. Niscse je nê vzeo na pamet, ka gda je do onoga brescseka priletêla, po sterom pêska pôti vodi prêk, je sztánola. Doli v dôli je edna mocsvara bila. Z-té je pa v tisztoj minôti lucvér blízketno gori. Vdiljek je leto po pôti, stera sze je tam vlêkla kre mocsvare.

Nê doszta szledi, tam, gde szta sze dvê pêski ví pôti szrécšale i na nájmet sztôpile, szta sze dvê deteti blízale prôti eden ovomi. Csi bi nyidvi stoj vido, mŭo bi szi miszliti, ka tevi deteti tak keszno hodita tŭ? Kak bi sze pa esce te csŭdŭvao, csi bi vido ka je té eden máli angel z bêlimi perôtami, té ov pa máli vrágics. Ali niscse nyidva je nê opazo. Jasz szam nyidva, tak sze mi vidí, tŭdí szamo v szne vido.

Ali teva dvá csŭdniva sztvora szta sze vcsaszi zaglednola. Z velkimi ocsámi szta sercávala edendrŭgoga.

— Sto szi ti? — pito je te eden.
— Szamo eden máli angel szem — bŭo je odgovor.

— Ka delas tŭ?
— Doli szem priso malo sze spilát.
Sto szi pa ti? pito je Angel
— Jasz szem vrágics i tŭdí szem sze spilát priso.

— Te sze pa spilajva vkŭper! — pravo je máli angel, ár je v szvojój nedu'znosztí nê znao, ka sze angeli ne sika z hŭdim vrágicsom spilati.

— Hodí — privolo je vrágics — jasz ti poká'zem, gde tá va sla, vê je tô tak vsze moj presztor.

— Kabi — pravo je angel — tô je moj presztor!

Dáj Bôg z miloscse, da tŭ i tam morem hváliti
 Odkŭpitela i Nyega z-ôcsi-vôcsi glédati,
 I zevszêmi
 Blájzenimi seregni
 Imé Tvoje zvisávati. † LUTHÁR PAVEL.

Lŭbi blí'znyega . . .

(Bo'zicsna pripovêst.)

Vu nebészaj szo sze 'ze angelov serezje krôto pripravlali na Bo'zicsni vecsér na zemlô k-potŭvanyi, naj Jezuseka dári, stere on segô má té vecsér dobroj deci poszlati pri cájti, prvle kak szvêcse zvu'zgêjo gori, doj prineszêjo. Ti máli angelje, steri [szo dobro znali, ka nyi v-etaksem zimszkom, mrzlom vrêmeni na tak dúgo pôt escse nepŭsztijô doli, szo na dá redá sztojécsi, z-veszêlo nále'znim obrázom glédali szvoji véksi tŭvárisov vrsenêcse pripravlanye. Med timi málimi, vu rédi sztojécsimi angelmi je edna mála plavkaszti vlászi angelica jáko z-tŭ'znim poglêdom glédala ti véksi pripravlanye, tak da je tô napamet vzêo Gábriel arkangel, ki je tô celo delo ravnao. Oberkao jo je:

— No mála! vëndar bi ti tŭdi rada doli sla na zemlô ?!

— Oh, Gábri bâcek, bogme bi tŭdi jáko, jáko rada doli sla! — i jáko szí je zdehnola!

— Zaká bi pa tak rado doli slo ti málo moje, z-etimi véksimi? — jo pita Gábriel arkangel.

— Nê isztina!

— Da je pa!

— Poszvedocsi — pravo je vrágics — ka je zemla tvoj presztor!

— Pa tŭdi poszvedocsim!

— Kakda?

— Tak, ka je Gábriel angel, ki je nê tak máli, kak jasz, pravo meni, ka gde dobri lŭdjé prebivajo, tam szo angelje domá. I jasz tak znam, ka szo na zemli vszepovszédik dobri lŭdjé! (Táksi nedŭzen je bŭo té máli angel.)

— Hahaha! — szmejao sze je vrágics, ki je 'ze doszta vecs szkŭszo, kak angel. (V zemelszki dugoványaj szo té hŭdi môdrêsi, kak té pravicsni) — jasz pa znam, ár szem szam vido, ka szo na zemli szami lagvi lŭdjé!

— Tô nemre bidti! — presztraso sze je té máli angel.

— No hodi, pogledniva, csi ne vörjes!

— Záto bi rada doli sla, — odgovori ona, — viste Gábri bâcek, jasz szem v-skarlati-ci v-spítáli mrla, kama szo me z-szilov odpelali i nê szem mogla od mamé, od ocsé i od Palka brátseka szlobôda vzéti . . .

Mála angelica je niti nê dokoncsala, Gábor arkangyal je zarazmo nyéno túgo, edno dvakrat je vu szebi namali zmŭvo (hm, hm) i za krátki csasz, da sze je pomilŭvanya obhdnoszti nanikêliko potihšao i ogvŭsao, ka nevzemejo napamet nyegovoga szrdcá méhkoszt, je etak erkao:

— Po pravici bi ti pôleg nasega réda escse szamo kleti szmêla na Bo'zics doli idti na zemlô, no, ali záto nemáram — idi tak zdá! Ali vi véksi angelje tak, ka te szkrb meli ne ete drobís!

Mála angelica je tak doli sla z-timi véksimi, eden je jo k-szebi vzêo i zdráven k-materé hi'zi oblôki jo odneszao.

Mála angelica je z-szvojim véksim tŭvárisom szkôs z na oblok v-hi'zi posztála, doli szta szklala na szto Jezuseka dár, potom szta v-kŭnyo sztôpila. V-kŭnyi pri sztôli je mati szedêla, v-nárocsaj je varvala máloga Paleka, pôleg nyidva je pa ocsa szedo, steroga je mála angelica vu 'zitki rêtkogda vidla, ár je kesznô vnocsi meo segô pijen domô pridti; csi je ranê naisao pridti, je vszigdár bio 'zeno i deco. Zdá szta szí mirovno zgovárjala. Ta mála angelica

— Hodiva!

— Za pár minôt szta dve ronyavivi deteti skrábale na prági edne hi'ze, stera je na kráji várása bila. Szêri vlászi i szivi ôcsi je bilo to edno, 'zucskasztoga obráza i csarni ôcsi to drŭgo. Dveri je nikák odznôtra csemerno ôdpro i eden grobianszki mo'zki glász sze je csŭo:

— Sto szta, ka scséta!?

— Zablodila szva i trŭdniva szva — szta-rao sze je te csaren — csi bi bili tak dobri....

— Vrág váj je prineszo! Tam vöni je vecs meszta! — bŭo je neszmileni odgovor.

— Szamo falat krŭha . . .

— Nega nikaj! Idta v pekeo! — i dveri je notri treszno pred nyima. Toga szêroga deteta ocsi szo sze na velko odprle od vkanyenoszti i csŭdŭvanya, escse szo ga szkuzé pobile. Vrágics sze je zadovolno zaszmeho:

— No, sto je mŭo isztino?

vu szrdci genyena, je vsze trí kúsnola na obrázi, kí szo jo bár nê vidli, ali tak da bi ocsútíli, ka ona kak nébe poszlaník túdi med nyimi jeszte. Ár szo sze med szkuzami mirovno eden na toga ovoga pokrílí. Mála angelica sze je jáko obeszelila nad tém, ka sze tê trijé tak radi májo, pa bi jáko rada tam prinyi osztála, ali te véksi angel jo je szilo, ár escse: v-doszta mészta moreta idti! Tak szta dale sla.

Na edne vilice kúkli sze je eden sztári noszec kaslao i szentá poglejúvao. Kak bli'ze knyemi prideta, ga je rávno eden mladénc oberkao:

— Ka pa ví sztarec, zaká neidete 'ze domô szvetít?!

— Csákam, — odgovorí on med kaslányem, — ka pa csi bi mogao escse kaj zaszlú'ziti; vis z-práznimi rokámi nemrem domô idti k-mojim vnúkom.

Mladénc v-'zebko szégne, pêneze vzeme naprê i prijaznívo ercsê:

— Vzemte ocsa eto banko! Kak diáki szo mi túdi v'zéli pênezi, ali ka mam, szí je z-vami razdelim i ka meni escse osztáne, de mi dnesz zadoszta na razveszeljávanye!

Máloj angelici sze je tó delo jáko dopadnolo, med veszeljom posepne szvojemi véksemi túvárisi:

— Oh, kak dobri szo lüdjé! Moj ocsa szo túdi, kak dobri grátali; i ete mládi goszpodin je túdi kak dober!

Te véksi angel je natô ni edne rêcsi nê pregôvoro, potúvala szta dale. Vu szvekle palacse bliszcsécsoj dvoráni, kama szta zdâ prinszla notri deci po Jezuseki poszlani dár, szí je palacse bogat goszpôd z 'zenôv med dári vředjemányem zgovárjao. Goszpá je erkla:

— Znás, ka szem szí nakanila?! Tó, ka szí za one pêneze, stero szí mi zdâ dao, ínekúpím nôve bunde i automobila, pa gyémánta, nego je po szvétki razdelim med fabrike szíromaskimi 'zénszkami . . .

Ta mála angelica je pá blájzeno posepno la tomi véksemi angeli:

— Oh, da szo dobri tê lüdjé! Puna szo nyí szrdcá z-blí'znyi lübéznosztjov!

Te véksi angel je i zdâ nika nê pravo na tó, dale szta sla. Escse szta v-doszta, v-doszta mészta sla i ta mála angelica je vu vszákój hí'zi mir, blájzensztvo i blí'znyi lübézen vídla i obcsútíla. Oh, lüdjé uprav tak lúbíjo szvoje blí'znye, kak szamoga szebé i pôleg szvétoga píszma i tê velike zapovêdi 'zivé cêli szvét.

Vu szlédnyoj hí'zi, kama szta prisla, je ocsa etak pravo szvojemi odrasenomí színej!

Gléj, moj szin, jasz szem prôti mojemi blí'znyemi jáko pregrêhso. Krívo to'zbo szem zmiszlo vó prôti nyemi lí zátó, naj szebé rêsim ove kastige, stero zdâ on nevrêdno trpí. Zdâ szem gori djao pri szebi, ka sze po szvétki zglá'szim i vsze vadlújem po pravici. Kaksté teski

— Tó je szamo eden!

— Persze, ka je tó szamo eden, ali bode jih vecs, 'ze bos vido!

Sla szta dale. V ednoj drúgoj vilici szta 'ze eden grôbi 'zakeo neszla, vsze púklavo szta sla pod nyim. Eden sürki plécs, krepék detics je sztao pred ednimi vrátami. Rávno szta prednyim lücs'la doli 'zakeo. Vidlo sze je, ka ga dale nemreta neszti.

— Bácsi — pravlo je pá tó csarni ôcs dête tê 'zakeo krumpisov csi bi nama pomogli . . . szamo do êne hí'ze . . .

— Ka mi dáta, csi mo vama pomágo?

— Ka bi dalá? Nemava nikaj.

— No, te sze pa lí vtrgnita pod žaklom! Ka me je briga z vama? — szmehao sze je i tam nyidva je povrgo.

Tó széri vlászi dête sze je brezi rêcsi prignolo po 'zakeo, tó csarno dête je pa z

ocsámi vszeklo prôti nyemi i dvá prszta nyemi je kázalo, ka szta tó dvá.

Potem szta pred edne lêpe gla'zene vráta prisla, velka szveklôcsa je szíjala szkôz nyi, cifraszti vratár je sztao pred nyimi. Niksí bál je búo tam. Rávno sze je eden velki auto sztavo pred vrátami i eden eleganten goszpôd je sztôpo vó 'z nyega. Nê je sô vcsaszi notri, na níká-koga je csako. Deteta szta sze blízi nyega priszrájbala.

Prvle, kak bi sze oglászila, nyidva je na pamet vzeo tê bogáti goszpôd i csemerno je pravo cifrasztomi vrátari:

— Tê ronyavi máli tepesje escse tú túdi ne dájo méra cslovôki, odtirajte nyidva od téc!

Za edno megnyenye szta 'ze po drúgoj vilici sla. Tê csaren veszêlo, od veszeljá je vsze szkáko, tê széri pa 'zalosztno, rad bi sze zájoko. Odprêjta je bila escse edna bôta v toj vilici. Notri szta sztôpila.

nam je 'zitek, prôti bli'znyim nam je nê szlobodno krvíce csiniti!

Ta mála angelica je sôsnyala tomi véksemi:

— Lüdje szo z-isztinom jáko dobri! Puna szo nyihova szrdcá z-bli'znyi lübéznosztjov!

Te véksi angyel je zdá 'ze du'ze nê múcsao, szpregôvoro je:

— Boli me szrdcé, mála tíváriskinya, ali da je nam nê szlobodno lagati, mi je dú'znoszt tebi povedati, ka szo lüdje szamo na bo'zicsni vecsér tak dobri. Táksega hipa szo napunyena szamo nyihova szrdcá z bli'znyi lübéznosztjov! Drúgoga hipa je ji nájvecs okorni, szebicsni, odúrni, szkazlivi i pôleg Jezusovoga vcsenyá bli'znyega lübézni rávno nega vu szrdcáj nyihovi! Po szvétki te pijánc pá bio bode szvojo tívárisico, goszpodics nevzeme na pamet nevolnoga sztároga szziromáka, ta z-miliárdmi ládajôcsa bogátkinya nedá vu szúkesini bodôcsim pomôcsi, szamo li nisterni fillér i te jálen znôva vkani toga nepazlivoga, ogrizávao bode toga pravicsnoga, odávec odá escse i toga nájbôgsega dobrocsinitela i priátela szvojega.

Ta mála angelica je vu szrdci pobita poszluhsala véksega szvojega tívárisa recsi, potom ga je natihoma pitala:

— Ali csi szo lüdje na Bo'zicsne szvétke tak dobri, lúbijo szvoje bli'znye, zaká szo túdi nê táksi drúge dni?!

— No, ka scsêta, ronyavca? — pita nyiva bôtos.

Proszim jih lepô — zacsnolo je tó csarni ôcsi dête — mama jih dájo pozdraviti i proszijo, da bodejo dobri z tisztimí pênezi escse malo pocsakati. Zdá nemajo pênezi, trbelo je na drva i papa szo té tjeden túdi nikaj nê zaszlú'zili . . .

Bôtos je od csemerôv vsze repécsi gráto:

— Hhá, vi szte tiszti! Povejta domá, ka szem 'ze zadoszta dugo csako, du'ze nemo, ráj vam szlédjen vankis na boben dam. Tak misz-lite, ka jasz z lüfta 'zivém! Vö! Zapéro mo! Vö nyidva je potiszno. Sla szta dale po vársi. Isztina, ka nyima je k tomi, ka cêli váras gorizophodita, nê vnogo vrêmena trbelo, ár szta nyidva pravzaprav nê „dvê deteti“ bilá, nego eden máli angel i vrágics. V edno sztô mészti szta bilá, ali vszepovszédi szo lagvi lüdje pre-

— Tô ti znás 'ze jasz szam nevém, — odgovorj te véksi angel z-tú'znim glászom. Potom sze je z-málov tíváriskinyov nazá proti nêbi pozdigno, stera je z-kuznatimi ocsámi nesztanoma na zemlô glédala, gde sze lüdje szamo na Bo'zics, tó je na koledne szvétke lúbijo.

Betlehemszke jaszli.

O Betlehemszke mále jaszli,
Kak szte nízike bilé i dônok
Vász je zviszo, odicso Bôg.
Ah, sto szí dnesz vaso viztino premiszli?

'Ze szo vász proroki prorokúvali,
I nê szo vörvali, ka bi z-vász
Odküpitel priso za grehnsike nász,
Steri szo v-nevörvanosztí erkli i pravli:

„O Betlehem Efrata, stera szí nájména
Z-nase dr'zéle Jude i z-tébe
More pridti: steri v-Izraeli Král de,
Steri de zacsétek i vekvecsnozt nasa?“

I dônok szo sze szpúnile Bo'ze vole,
V-vrêmeni caszara Augusztusa.
Te nam je Márja porodila Krisztusa.
V-vász o, Betlehemszke jaszli mále!

O, kak szo obri vász szpêvali angeli:
„Veszéli dén vam, nam je ziso,
Ár je Jezus dnesz na szvét priso.“
I odszpodi pasztêrci milo 'zveglali.

bivali. Kak szta vsze dale sla, vrágics je vsze bole vezéli gracsúvo, angelcsek pa vsze bole 'zalosztén.

Na szlédnye szta do temlice prisla. Tá je zaisztino puna bila z lagvimi lüdmi.

No, esze naj túdi notri ideva dobre lüdi iszkat? — norcsáro sze je vrágics.

Angelcsek je pa szamo sztao z povisenov glavôv, dvê máli pesznici szí je na ocsi pritiszno, ali szkuzé je nê mogo zadr'zati, szkôz prsztôv szo nyemi tekle.

— Nê, tó nemre bidti! Tô nemrem vörvati — szkricso je.

— Ka nemre bidti, ka ne verjes?

— Tô, ka bi lüdje tak lagovi bili, vszi tak hûdi!

— Vis ga ne, tó je pa itak szmehsno! Escse bi tó zatájo, ka je vido szam, naj szamo more praviti, ka je zemla nyegov presztor.

— Ne, jasz nigdár nikaj ne zatajim! — zavrno ga je angelcsek — vé csi bi zatájo isz-

Dnez ti i mi szpevamo peszmi nasa,
O hodi i nász neosztavi, oh hodi!
Tü sze v-nasa mála szrca poródi,
Da ti z-düse prineszém' versusa.

Z kolednim pozdrávom,

ÜLLEN MÁRIA.

„Prekmursko evang. mladinsko društvo“.

„Ovo, vdárila je vóra,
Štera je nás vküper spráвила.“

Drága mladina! Nastavili smo društvo, štero de nás vu veri krépilo, včilo nás bole ino bole spoznati našega gospodnoga Bogá. Zato vás prosim, drága mladina, nebojte mláčnoga srcá za etakše dobročinéče društvo, štero se vsakši dén tak lepo osnávla i povéksáva. Pobüdjávajte i drüge, naj hitijo grátati kotrige našega društva.

Društvo se je 31. aug. 1930. napravilo, štero je Kralevska banska uprava, z II/2 No 30567. oktobra 4. 1930. po § 6. društvenoga zakona z dne 15. novembra 1867, drž. zak. št. 134, dovolila.

Kotrige etoga društva so: Ustanovne, rédne pa podporne. Ustanovnina, štero more vsáki, ci se priglási k društvu, plačati, zanesé 10 Din. Članarina za leto 1931. pa znáša mesečno, za ustanovne člane 3 Din., za rédne člane 2 Din., za podporne člane pa 1 Din.

Drági mladenci i mladénke! Če ravno je siromaštvo pri pénezaj, dönok ne šparajte tē

par dinarecov, če pa nemate svoji, proste vaše dobre matere, naj vam dájo telko, ka lejko poslánete kotrige etoga dobro naminjavajočega društva.

Prihájajte tak ništerne nedele popoldrévi (navádno ob 2. vóri) z vrélov naturov k našemi sestanki i zagvúšno se vam nebode zamerilo. Namesto edürnoga lumpanya, plésanya, kártanya i ešče dostakrát bitja, čüjete eti pri nás dosta lèpoga, dosá znamenitoga se navčite i tak te veselesi, zdravéši (nej z biti, ali pa pijani) domo prišli, penez pa vsegaveč vam dosta več ostáne, ar ji nezapijéte i na drügi dén vás nebode bolela glava. Oh kak lepo bode, če de nás dosta. Naši starišje do veseli, ár vidili bodo, ka z njihovi sinov ednok pušteni lüdjé znájo biti i z njihovi hčeri vórne delavne gospodinje. Mladina! Pokázimo tak našim starišom, ka smo mi tüdi nikaj zmožni! Mejmo vsigdár pred očmi ono vremen, gda so naši očáki vu vremen verepregánjanja pokazali, ka resan lübijó onoga dobrotivnoga Bogá, šteri vsigdár pazko drži nad svojov čredov i nepüsti je na nika spraviti.

Vüpamo se, ka de etoga društva prijátelov račun vsigdár vékši i vékši.

Mladina, vremen je prišlo.

Stante, dokeč je nej kesno,

Nišče naj nezaostáne!

Tajnik T. Š.

tino, nebi büo angel! Jasz szamo nescsem vörvati, ka bi lüdjé tak lagovi bili!

— Ali ti bedák — csemerio sze je vrágics vé szí je pa csüo i vido z menom vréd. Vendar sze pa szpominas, kak lagov je büo vszáki?!

— Isztina, isztina, csüo i vido szem je, ali itak nemrem vörvati! Ne bi je szmela tak hitro tam niháti. Bole i globse bi nyim mogla v szrcé poglédnoti.

— Zadoszta szva notripoglednola!

— Jasz në. Jasz zdá nazáj idem k vszákomi. Hodi z menov, probajva escse ednók!

— Probajva tak — szmehao sze je vrágics, kakpa, ki je gvüsen v szvojem deli, jasz csasz mam.

Zdá je angel sô naprê. V temlici szta zacsnola. Ar szta na dveri në scsela póleg robov, nevidócs, szkóz sztêne szta sze posztavila notri. Poiszkala szta toga nájvéksega grêsnika Té je Bóg zná, kelko lüdi vmóro, okradno. Zmeten lanc je móo na nogáj i rokáj. Na szmrt je büo obszojen. Oumurno je glédo pred szébe.

Vrágics ga je zadovolno poglájüvo, angelcsek ga je pa zaloszno glédo i od toga szí je premislávo, ka bi naj vcsino. Dotekno sze je ócsi nyegvi. Pred robom je naednók tam grátalo nyegovo celo 'zivilénye. Vido sze je, kak málo dète v kriti szvoje miloga obráza materé. Szrcé sze nyemi je zmécsilo i dvé szkuzi szta kvapnole na nyegvo szmecseno szakálo. Isztina, ka je pá vcsaszí ómorno glédo pred szébe, ali angelcsek je na pamet vzeo szkuzé i radüvájócs je sepeto vrágicsi:

Má escse nikaj dobróte v szrcé!

— Eh to je szamo tak nedovédics! — mrmrao je brezvóle vrágics — hodiva!

Po tisztí vilicaj szta sla, kak prvle. Tiszte mészta szta poiszkala, kak prvle. Med vnógimi drügimi tüdi tisztoga csemernoga bótosa. Angelcsek je veszélo sô, vrágics pa brezi vóle.

— Eh, jasz szem 'ze trüden — pravo je csemerno angeli — domó scsem idti!

— Csákaj malo — pravo je angelcsek — naj dokonca prideva, jasz szem tebé tüdi në povrgo!
(Dale.)

Lübezniwa prosnya k-cstenyárom Düsevnoga Lízta.

Nôvi létnik szvoj zacsne Düsevni Lízta.

Nôvo leto je vszîgdár: nôvo vûpanye. Escse té tüdi, csi je prvêse leto 'zmetno bilo, puno z te'zavami ino boji. Düsevni Lízta edno te'zko leto má za szebom, 'zmetne zgübieske je mogao pretrpeti, stero de dugo csúto. Ali mi itak bole hválo dámo Bôgi za vnôge blagoszlove i za Vaso lübézen, drági cstenyárje, ino z-cêlov vûpaznosztjov idemo vu prisesztnoszt.

Na tó vasz proszjimo, verni cstenyárje, obrdr'zte vaso lübézen do Düsevnoga Lízta nadale tüdi. Delajte propagando za nyega! Vszáki naprêplacsnik, naj kamcsi escse ednoga szprávi! Naprêplacsilo je tak málo, ka nega tisztoga med nami, kí nebi zmogao telko na edno cêlo leto.

Mi bi sze vecskrát radi zvisávali z-nasov protestantszkov verov. Ali në je dobra nasa hvála. Glédajte, v-Prêkmurji szlovenszki rim. katholicsánov dvakrát telko jeszte, kak nász szlovenszki evangelcsánov. Prôti tomî pa nyihov Marijin lízta vecs kak stîrîkrát teliko cstenyárom má, kak nás Düsevni Lízta! Gde je tak véksa verszka zavédnoszt? I pri steri je véksa mlácsnoszt? Ali je pa nam vszeed-na kaksastécs dühovna hrána, escse taksa, stera je bole csemér, likî hrána? Dühovnicke, vucsitelje, presbiterje sztöpte záto na pôt dela! Printe radi nás lízta! Rázsîrjávajte ga po vszákøj obcsîni pri vszákøj hí'zi! Hodmo, delajmo szkûpno, rôka vu rôki proti blá'zenêsoj, csisztêsoj prisesztnoszt!

Cérkevni Presbiterov pozványe i du'znosztî.

Návodne recsi.

Vu nase evangelicsanszke szv. materécérkvi në szamo vsza zmo'znoszt i jus, nego cêli vesz 'zítek i ravnyane z-gmajn szhája i tecsé. Brez vernikov, brez gmajne nega materé cérkvi i rávno záto je gmajna në szamo vszega jusa, nego i z-ednim vszê dü'znoszt vretina, za stero-ga volo je tüdi potrêbno, da sze z-Szvéto-ga dühá dármi verno safarüvájöcsi, száma vu szebi obsztojno more po szvoji odebráni kotrigaj od-právlati, ravnati, gmajne öcveteka i naprêidênya poszle znásati.

Goszpodnov Sion je vu oni hí-paj bio náj-zmo'znêsi i krepek, vu steri szo pri nyega mocsín napádájöcsi vihérov vdérjanyi në szamo z-dühovnikov redöv, nego i „z-szvezszki kotrig verevrêli bojüvnikî i branitelje“ — verosztüvali i zöcsi sztálj. Tó je bilö vereszvedöszta djánya vrêmen, gda szo od Bo'zega dühá ti pozváni zarázmivsi szvoje poszelsztvo, likî nigda Nehámíá-sa národ z-ednov ramov zídali, z-tov drúgov pa bránili Siona mocsíne. Mlácsnosztî, od cérkevno-ga dela vkraj dr'zánya, poménkanya, szo ocsiveszna znamênya tó, gdare sze gde eti, gde tam szka'zúje szvezszki kotrig, kí bi na tó pozváni bilî, sze nemáratno na sztran vlecsécs, ogiblejo vu cérkevni öpravícaj sze trüditi. — Velike te'záve jesztejo vu oni gmajn 'zítki, gde pôleg dühovnika nëga vrêli delavcov vu serégi verni-

kov, csi nega med szvezszkimi voditelmi navdü-seni, példokázájöcsi, za szvéto mater cérkev z-dúsov i têlom verosztüvájöcsi szvezszki voditelov.

Cvetécsa gmajna lí tam jeszte, stera pôleg organizêrane vküpne delavnosztî právde tak vu delavnosztî, kak vu isztine dühi 'zivé, gde z-dühovnimi dármi safarüvanya dü'znoszt szpoz-nati dá z-tímî pozvánímî, ka szmo vu Bo'zem országi vszi vküpdelájöcsi szlugi i tak v-tó formo vu cimpranyi materé cérkvi öpravícaj szo gmajnszki prezbiterov mo'zje jáko hasznovite i potrêbne kotrige. I csi sze teda pri poszebnî nîsternî orgánumov öpravícaj dönok ká'zejo zménkanya i zámüdnosztî, sze za potrêbna vcsî-nijo tá. stera Goszpöd vu oznanosztî knjagj III-tjem táli 2-gom versusi právi: „Bojdî verosztü-vájöcsi i potrdî te drúge, steri szo vmèrajöcsi. Ár szem në naisao tvoja dela popolna pred Bôgom.“

Vu nase materé cérkvi i vu nyê nasi gmajn intereszi za jáko fontosno dr'zîmo, gda Bo'zega dühá pomöcs proszjimo i potrditi 'zelêmo nase prezbitere vu nyegovom dühi, pokázájöcsi nyim one podgovornosztî i zednim lêpe szlüzbe dü'znoszt, stera vu Bibliî i na nyê fundameuti v-nasoj cérkevnoj usztavi má korenýe.

Szv. materé cérkvi nálog i goridány popo-lno szpunývanye, pozványa pravicsnoga szpe-lávanya brezi *pozványaobcsütinosztî* sze nîti misz-lîti nedá. Dnesz, gda sze je në szamo zvöna nász, nego i v-namî vsze szpémênilo; gda je szvetovne histôrie vrêmen povnô'zalo nase ma-teré cérkvi pozványa i dü'znosztî: je jáko pot-rêbno, da pôleg dühovni pasztérov öprav

védni prezbitërov példo dávajôcse deloványe edno bôgso prisesztnoszt na tó pozváni szvet-szki dûhovni mô'zje cimprajo i sùrijo Bô'zega králevsztva ország.

Té cil 'zelëjo szlû'ziti n'ze popiszani, naszledüvajúcsi ártikuluszje, steri pred nase cérkevne prezbitere posztávijo ino nyim pô't ká'zejo, ka je nyihova dûznoszt i dela presztor pri szv. materé cërkví i vu evangelioma szlû'zbi i tak Bô'zega országa razsürjávanyi?

I ti vu Goszpodna országa vinográdi delajúcsi dûhovni szluga vzemi té ártikuluse vu dûsi tvojoj noszëcsim obcsütënyem z-krepkov verov i náigibom oszvoji nyi zdrzétek ino cil: Tak, da on, ki je zacсно vu nami to dobro delo, najnyé tüdi dokoncsa do prisesztjá Krisztusovoga. Teda na nase dobro naminyávanye szvéte materé cërkví Goszpôd bode pravo: „Amen“, gda sze szpuní szvétoga dûhá pozávajúcsa récs: „Pozványe na stero szí sze pôródao — tüdi szpuniti mäs!“ (Dale.)

Otrokom.

Dvâ dobriva prijátela.

Pripovëst z-poganskoga svëta.

(Pisala: Ana Öhler, prest.: Üllen M. d. s.)

Istina, tó je bilo preveč lipô od Nádira, ka je on në tak pravo, kak pa ovi drügi Hindupobje z-vësi: „Dávid se nesmi znami špilati (zmënyati), ár so nyega naši bogecke prekunoli — on je kršëenik.“ „Pa či je on gli eden kršëenik,“ pravo je Nádir, „tak je nam on nikaj božnoga në vëino, za toga volo ga nesmite bantüvati, kak dugo sem jas tü.“

Nadir je bio ednoga veškoga sodca sin, pa nyegov oča je bio tü bole bogáti, kak pa ovi drügi. I oni so meli bivolske krave, štere je tam štoj štëč në meo, záto je nyemi nišëe në smeo prôti gučati.

Pobjárje so dobro znali, ka se tèkrát nemrejo z-Dávidom nyevkati. Záto so se tak pomali raztorile té čarne postáve.

Z-nagnyenov glavov stoji tó krstšansko dete nasrëdi poganske vësi. „Kak čüdnó, si je mislo Dávid „ka sem jas kaj, ka so ovi drügi në. Mäma mi vsigdár právijo, ka se jas za toga volo nesmim veseliti, jas se cilo nikaj neveselim. Ali da me pa ova deca vsigdár vösmijéjo, pa so me že zatoga volo vsi z-bili, samo rávnoč

Nadir në, či gli on ž-nyimi vrëd k-bôgecom molí. — „Či bi jas në krstšëenik bio“ mislo si je Dávid, „te bi Nádir lehko moj prijátelj bio. Ah, on má li dônok bôgše, kak pa jas! On lehko svojega Bogá vidi, gda šče, jas sem pa ešëe mojega nigdár në vido.“ Z-ednim skrivnim gyávkanyem se je napôto pojbec prôti dômi. Domá v-hüti so mati že ogen naložili, šteri je iskreno goro. Dávid se k materi šmájkla i bi nyej rad nikaj pošepetao, ka ga tak žalësti, ali nikak nemre.

Sunce se nagible. V-kršëanskoj hiši máli Dávid z-svojov mamov večerášnyo molítev molí. Kak je mati „Amen“ povëdala i si je sinka k-prsam stisnola, zdâ-zdâ je gorëla bistra, vrôča krv po nyega tëli. Potom je on tü mogao matter obinoti, pa nyej nikaj lüb'ënoga v-vüho pošlepetati. Prvlé kak je nyemi sën oči zápro, si je mislo: „Tó je pa ja në dobro bilo, ka sam si jas prvlé pravo. Nej tak, Nádir dônok nema bôgše kak pa jas, nyegovo mamó bi jas nej šëeo meti, pa tiste Jesene bôgece bi jas tü në molo.“

Na drügi dén ide pred hišov lüšno k-coj. Kak je v gojdnó Dávid vö z-verande glédao, zvao ga je nanágli eden vesëli glás: „Hej Dávid, jas odpotüjem! Naš bôgec má velki-velki svëtek tam odspodi pri svëtoej vodi.“ Nádir je od veseljá gori skočo pa je fejst vö z gyuvkao: „Hu-ju-ju-ju-huhu!“

Dávid negléda ni čemerno to zapüšëeno zopstojnsko veseljé poganski pojbov. Tak stoji slegeny pred Dávidom i nyemi právi: „Hm, pogledni! blešëëi i redëci je moj kaput, kak naranža i sivi kak néba, samo sem ga záto dôbo, ka je naš svëtek.“ Nahitroma se viné pa právi: Škoda, ka ti nemreš z-nami, záto ka si krstšëenik. Jas bi ti grozno rad našo cërkev pokazao i tü zednim našega bôgeca Genëza (tak se je nyuv bôgec zvao). Naj bo, za tó ti ščëm vse odločno pripovëdavati, gda nazáj pridem.“

Nádir drži reč. V-časi, kak je domô prišo, je obiskao Dávída. — „Ti,“ pravo je, „tákše velke svëtkë tvoj Bôg ja nigdár nema, kak pa té naš Genëza! Z-misli si samo, tam je bilô grczno dosta lüdi, ka ji je ja nišëe ne mogao prečteti, vsi so se fejst-fejst smehjáli pa pripovëdavali, ešëe popejvali: meni so mama küpili pogače pred cerkvenim placom. I mi smo naše-mi bôgeci áldüvali: rájs, mlëko, zrnye pa koline. Tüdi sem vido svëte kodiše, ki so se po kolenaj čujskali okolik cërkví i so nyuva čela

v-zemlo kukli. Hh! ešče sem vido compnyáke, ogenpožračce pa lêpe nakinčene ženske, štere so našemi bôgeci slúžile. Prosto ali dônok veličansko je bilo! David, ti nonč nevôrješ, kak lúšno je bilo, gda so vsi vkúper trôbili! Hh, pa ešče večér! Ti bi ja tisti ogen mogo viditi. Povém ti, ka so se ešče zvezde smehjále, gda je perinye v-lúft letelo — škoda ka je tak hitro v-gasnolo.“

„Na kak pa te tvoj bôgec vövidi?“ pita ga navdúšeno Dávid. „Té?“ ho — famos“, navdúšeno dale pripovedáve Nádir. „On je preveč debeli, záto ka dosta áldovov more pojesti, má štiri človeče roké, pa edno elefántosko glavo i edno korôno z-káč spleteno.“

— Ali zakaj pa dônok má elefántosko glavo?“ pá ga pita Dávid.

— „O, to ti pa jas nalejci povem,“ odgovoro nyegov prijatelj. „Prvlé je meo edno človečo glavo, tisto njemi je eden drúgi bôgec doj vdaro. Na tó je nyegova mati preveč žalostna bila pa je prinesla velki-velki áldov i se je molila, ka bi prej nyeni sin naj tákšo glavo dobo, kak pa tisti, šteroga on v-gojndno najprvlé sréča, pogledni?! — na drúgi dén v-gojndno rano ga je eden elefánt srečao. Záto je dôbo Genéza edno elefántosko glavo.“

„Znaš ešče več tákši pripovésti od vašega bôgeca?“ Pita nadale Dávid. „Perse, ešče dosta! Zmisli si, ednôk je pa bio fejest pijen, pa je fejest spadno, gda je domô šô. Na to se je hitro gori pobrao, pa je okolik pogledno, či ga nišče nevidi, ja drúgi ga je nej vido, kak puna luna (mészec) pa ga je fejest vösmehjála, ka se je tak zapojo. Záto je ešče dnes na nyo čemerén, pa nam je te tú prepovedao, ka ga k-punomi nesmimo moliti.“

„Nádir pa li vsigdár dosta zná pripovedávati“, mislo si je Dávid, gda je domá okolik hûte skákao. (Hûta je bila nyuva hiša). „Ah, či bi dônok naš Bôg ednôk kákši svétek meo, ka bi jas Nádiri tú kaj pripovedávo, ka bi se on samo čüdúvao.“

Istina, edno gojndno kak je Dávid kukurčne pogače za zaútrik jo, pravli so nyemi mama: „Se nede dugo, ka boš ti tú lahko z-očom potúvao na missionski svétek.“ „Jas“, Dávid je vujškar skočo od samoga veseljá, pa je pravo: „mama, smém jas ž-nyimi? Hí, tó de fájn-fájn.“

Zdaj je Dávid komaj čakao, da do svojeja prijátela pride, ka nyemi pové, ka de on

tú šô na nyuvo velko správišče. Ja eden večér sta se pá najšla teva dobriva prijátela. Že ozdaleč nyemi je Dávid vse dopovedao, ka do oni tú naskori eden svétek meli. Ja Nádir nyemi je vse vôrvalo, samo tó nê, ka bi on svojeja Bogá tak lahko vido, kak pa on.

Komaj ednôk je te velki den tú. Dávid je zdá rano goristano, pa je bēžao k-potôki, pa se je fejest mujo, bole kak pa inda. Te si je gori oblekao svoj pojásnyek i mama so nyemi z-vézali eden rdéči ropček našinyek.

Siva útrášnja mégla se je kadila po pôli, gda so se oča, mati i sinek na pôt vzéli. V-prišesnoj vési se je več krstšanov približávalo k-nyim, túdi eden erjávi dúhovnik.

Tak so potúvali nadale. Večkrát so začnoli popejvati lêpe evangeličanske pesmi. Či so je gli v tom jeziki popejvali, kak poganye, té glás je dônok ščista drúgi bio.

Tak je večér gráto, gda so do ednoga velkoga-velkoga lôga prišli. Tú so si pá doj seli i so si eden velki-velki ogen naložili. Mama i drúge ženske so nyim skúhala rájs pa malo záčimbove župe. Gda so že vsi síti bili z-te dobre župe, te je pravo erjávi dúhovnik eden večerášnyi blagoslov. Tak so se vsi posvétašnyem spát nagnoli vinej pod slobodnov nébov. Ali nyuv ogen se je ešče izdak tá v-noč žariú i ž nyega je svéči ednáki dim gor proti nébi šô. Gda je že se fájn mirovno grátalo, tak so tú hitro Dávída mále oči v-kúpspadnole ino je sladko spao pod šeregami zvězd. (Nadaljávanyé pride.)

Ágostonszko verevadlúványe.

Szvéta najvéksi blagoszlovi szo z-najvéksi 'zaloszt zraszli vö. Nasega ednoga dúhovnika, Godina Stevana, je zánje szprotolétje edna nezrecsa doszégnoła. Bolejô je nyim, ka szo přek vecs tjédnov nê mogli z-hi'ze idti. Szledi szo sze poméřili, ár szo sze odlôcsili na edno velko delo: na szlovenszenye Ágostonszkoga verevadlúvanya. Doszta szo szi trli glavô, doszta szo sze trídili na etom řdeli, stero zdá po szvetúvanyi 400 létnice toga verevadlúvanya, kak prilo'zbo nasega lizsta dámo naprêplacsnikom. Vzemte z-radosztjov ete drági kincs, lübléni cstenyárje. Ze za toga volo, naj szi more szpraviti Ágostonszko verevadlúványe, bi mógla zdá naprêplácsati na Dúsevni Liszt vszáka evangolicsanzska hi'za. Vém csi je sto kotřiga evang. a. v.

cérkvi, sze tó szamô od szêbe razmi, ka szi more szpraviti ete cérkvi grüntne vorcane: *Agostonszko verevadlíványe* ino nyé szpoznávati, zbrodjávati.

Eti zamerkamo, kak historicno znamenitoszt, ka je Agostonszko verevadlíványe na horvatski jezik doliobrno Konzul Stefan (Isztrijanszki), Apologijo (obranbo) Ágostonszkoga verevadlíványe je pa presztavo Dalmatin Antal. Obôje delo je drukano v Tübingeni 1564. Vszegavecs ete, kak poprêk drúge protestanszke knige szo fundali, zê'zgali protivnici reformácije. Kelko sztroskov, kelko trúdiv je moglo tak na nikoj pridti.

II. lutheranszko szvétovno szpráviscse je hválo dalô vszamogôcsemi Bôgi, ka je eto verevadlíványe darúvao lutheranszkoj cérkvi. Mi obri toga hválo dámo vsze dobrotivnoszti Bôgi záto tüdi, ka po nasem materszkom jeziki szmo mogôcsi zdâ v rôke dati nasim naprêplacsnikom szvetlo vküpvzêtje vcsenyá nase cérkvi. (L.)

Rázloczni máli glászi.

Radoszti glász. „Blázene szte, gda vász pszúvali i preganyali bodo, i gucsali bodo vszo hüdo rêcs prôti vám la'zêcsi, za mojo volo.“ (Mt. 5, 11.)

Düsevnoga Lízta vszém cstitelom, vküpdelajôcsim ino siritelom blázene bo'zicsne szvétke — i od Bogá blagoszlovleno szrečno nôvo leto 'zelê — Reditelszto.

Králevszki bo'zicsni dár nasoj cérkvi. Z-velikov radosztjov i z-globokov zahválnosztjov szmo prijali glász, ka je usztava nase cérkvi po Ny. Velicsanszvti nasem milosztivnom králi Alexandri I. sankcionirana. Predszednik vláde generál Peter Živkovič je oszebno predlo'zo usztavo Ny. Velicsanszvti za volo sankcioniranya.

Dokoncsêtek nasega 'zinata. Zádnya szejá nasega 'zinata je bila v Novom Vrbasi na roj-sztni dén nasega reformátora. Cêla usztava je na toj szejí obzádnyim precsteta. Po dokoncsanyí szejje je zahválna Bo'za szlí'zba dr'zána vu cérkvi. Pofom szo pa sli szküпно vszî ocsejje 'zinata k-grobi Wagner G. A., prvoga 'zinata najdelavnêsega predszednika. Tü szo sze Dr. Popp püs-pek-administrator szpominjali z-pokojnoga i eden vènc polo'zili na nyegov grob.

Cérkevna podpornica v Sloveniji je okt. 29-ga v Ljubljani mèla svoj létni ôszvetek, na stereom szo nazôcsi bili Dr. Geiszler generalni

szekretér Gusztáv Adolf drüstva, Dr. Popp püs-pek i Kettenbach senior tüdi. Vu etoj nájménsoj sinyoriji je 20,000 D. nabráno i raztálano.

Presztôp. V Plocici (Banat) je nêdávno okôli 40 dúš, zrêli mó'zje i 'zene, z-rím. kath. cérkvi presztôpilo v evang. cérkev. Isztina je: „Rêcs bo'za i Luthera vcsenyé nepreide vecs nigdár!“

Nabêranye milodárov na radgonszko cérkev zdâ tecsé po nasí gmánaj ino obcsinaj. V Puconszkoj fari je nájprvo dokoncsano nabêranye v Predanovci. Jáko lêpo sumo szta vküp nábrala vrêli obcsinszki kurátor Vratarics Miklós i Podlêszek Franc: vszevküp 4227 Din. Vszáki je z-radosztjov darúvao po szvoji môcsi za té plemeniiti cil. Najvecs szo darúvali Vljaj Franc fárni podinspektor i Kmecska hran. i poszojilnica 1000 - 1000 Din., nadale Prosztovolno gasz. drüs-tvo 500 Din. — Bôg pláti vszém darovnikom!

Turobni glászi. Neszmilena szmrt je páli goripoiszkala szirôte pokojnoga Püconszkoga dühovnika Porkoláb Gyulo i nyim je zvéla dec. 3-ga vu cvetji verno Sára szesztro. Ali kak blá'zena je ona zdâ, ka je znôvics lehko vküper z-szvojim drágim ájtom i z-szvejov milov mamov tam pri vsze môdro csinêcsemi Bôgi. — Vu 82 leti sztaroszti sze je odszelila nov. 7-ga Vratár Terezija v Andrejci. — Nov. 12-ga sze je odszelo vu cérkev nê z-rokámí naprávleno Rituper Sándor v Markisavci, sztar 79 lét. — Nov. 15-ga je premíno v Szobotskom spitáli za volo zagíftanya krvi Godina Lajos z-Salamenec, sztar 15 lét. — Dec. 8-ga je osztávila mární szvét Vljaj Terézia v Brezovci, sztara 81 l., deszétero decé je gorizhránila. — Dec. 11-ga sze je za szvo-jim nêdávno vöpreminôcsim szinekom vrnôla Pankerova Varga Judit v Puconci, sztara 48 lét. Nasega líszta verna cstitelica je bila. — Dec. 14-ga szmo zgúbili Banko János sztolara v Brezovci, 60 lét sztaroga. — Naj májo vszi szladtek grobszki szen i blá'zeno gorisztanênye! Nyé 'zalúvajôcsim pa naj dá vszega trôsta Bôg vu nyegovoj szvétoj vóli szi pocsinôti!

Odaja grünta.

V Gederovci se oda grünt z hižo vred. Hiža je zidana z 6 sobami, leži pri glavnoj cesti in je pripravna za bauto. Grünta je 25 plügov njiv, 8 plügov travnikov in 8 plügov goušče vse v 6 parcelaj. Oda se vse vküp ali po parcelaj. Zglasiti se je pri

KÜHÁR JOŽEFI, Tešanovci 11.,
pošta Martjanci.

Evangeliomszke vere ino cérkvi obcsinszki prigodi.

Naprêdání po

KARDOS JÁNOSI Hodoskom dûhovniki.

Etak je v-1409. leti na pisanszkom, v-1414. na kosztnicszkom i v-1431. na baselszkom szpráviscsi z-szrdcsnov vrêlosztjov gnáno i z ednim dûhom szkoncsano, kâ sze cêla cérkev na glávo i kotrige gledôcs zbôgsati more; steromi szkoncsanyi gda zadoszta vcsinyeno nebi bilô, za dûsne vêsztí dugoványe je dr'zao eden tí najprednyêsi vucsitelov V. Sándor pápi zôcsi vôcsi povedati: „kâ rimszki dvor tó záto nescse, ali odlása, da naj pôleg 'zelénja szvojega vsze le'zi kralúje, i drúgi cérkev pravice tém szlobodné klácsi.*) Pá on etak pise: „Popravek cêloga têla cérkvi i poszebne cérkvi rimszke, sze glavni tálov vere dotícse: ár nyé obcsinszka pokvarjenoszt, takáj i nyé popravek, je nê male znamenitoszti na vero gledocs.“ I znôvics: „Na takso sztávo je szprávlena cérkev, da je 'ze nê vrêdna vecs, nego naj sze od celô zavr'zeni lúdi ravna.“

Bellarmin jesuita i szteber pápinsztva, sze pa, vu ednoj szvoji prêdg, etak tó'zi: „Teda je nê bilô nikse osztroszti vu szôdbi cerkevnoj, nikse pazke na hodbo, nikse znanoszti vu svz. píszmi, niksega postüvanya dugovány bo'zi; niti vadlúványa je szkoro nê bilô.“ Priszpodobno Erasmus, vizzoko postüvani vucsitel: „Cêlo vadlúványe je na púszte ceremonie preobrnyeno, stere szo zaisztino vecs od návad 'zidovszki.“ Takáj i Bossuet púspek: „Od zdávnye prosztôcse návuka vere krsztsanszke je nateliko zablodjeno, da ji je véksi tál od nika drúgoga nêpredgao, kak od proscsénya, odpúsztíkov, álmostva na baráte itn. vu kom sze je cêli grünt práve pobo'znoszti polo'zo i Jezus je rêtko gda na miszli bio.“ Etak i Richerius: „Dén denésnyí sze vsza, ali dônok li nájvéksa szkrb na povno'závanye nôvi rédov, na zvônêsnye ceremonie, na précimbo i kincse cérkvi, na oltáre i kêpe obrácsa; geto medtém szirmácke od gláda mérajo i lúdsztvo naime na vesznica, za volo neznanoszti evangeliomszke, preidti more.“

Ni szamô tridenszko szpráviscse, stero sze je celô od dûha najtrdnêsega pápinsztva vodilo

*) Petrus de Alliaco cardinalis.

i nyega falinge pôleg premôcsi zakrivalo, je obcsinszke pokvarjenoszti ete tajiti nêmoglo, csi je szamô szebé zatajiti nêstelo, ár szi je szamô cíl popravka polo'zilo. I ono sze je pred osztrov isztinov onov szkriti nêmoglo, stero je Kornél, bitontszki púspek, z-etimi recsmi pred nyi vrgao: „Z-kakse rúznoszti sztrasilom, z-kaksim kalisom gnúsza, z-kaksim pestisom szo oszípáni, nê li pokvarjeni vu svz. cérkvi bo'zój, tak národje, kak popevje!“

Ali komi vecs szvedokov vu tak ocsivesznom dugoványi, stero vu vszákdenésnyí példaj odkrito sztoji pred ocsmi vszê, ki szo nê deca vu prigodi národov i ni od protivníkov isztine sze tajiti nemore! Zadoszta bolezní násztaj za vszákko pobo'zno szrdce, kâ je násztava zvelicsanya nateliko oszkrúnyena, da je nyé popravek nê vecs sztao vu môcsi cslovecsoj, — liki sze od toga nikeliko plemeniti mô'zov z-Carupial Bernandin púspekcom etak tó'zi: „Szvétí mô'zje placno zdühávajo i bôgi sze molijo, naj szam zvrácsi beteg ete, steroga zvrácsiti sze oni za celô nemocsne obcsütijo.“ I zaisztino, bo'za vszamogôcsa rama je pod obranbo vzêla drági ôrok szvoj i nyega, po celô nácsisój dôbi, kak bi mrtelni miszli ali zapopádnotí mogli, podneszla szlêdnyoj pogübeli: — liki sze tó z-naszledüvájôcsi prigodov ocsiveszno previditi dá.

12. Poszvêt, i setüvanye za szlobodscsinov. Wald Peter, Wiklef János. Huszitje i huszitka bojna.

Bo'za isztina, zdrava pamet i szlobodscsina, z-kaksté kmicsnim szpárom blódnoszti szi sze od mányi lúdi omrácsi, vrazi i zaklácsi, naszlêdnye dônok prôti stimanyí, v-zarjávom plámni vövderé i protivníkom na szramotó, vekivecso pravico szvojo z-díkov vözbojúje. Tak szkúszimo vu tekáji vszê vrêmenov; tak naime vu sztotinaj kmice i robsztva cérkvi Jezusove. Rázumno premislávanye i vrêlo cstenyé sztároga, naime grcskoga i diacskoga, z-znamenitim tálom pa svz. píszma, je veliko vno'zino cerkevni i szvetszki môdri na csisztêse szpoznanye i tak glaszno prôtigúcsanye vszêm cslovecsim blódnim zmislényam i med bibliszki návuk krsztsansztva zmánim márnim tadankom nadignolo. Nyí sztopáje szo i cêle obcsine naszlêdúvale, csiszto rêcs bo'zo szpoznavse za jedíno vretino práve vere, návuka i 'zitka krsztsanszkgoga i li neszkláivo pobo'znoszt za sztezo dûsnoga mira i zvelicsanya.

Po vszê dr'zélaj krsztsanszki szo sze naisle etakse obcsine, med sterimi sze je bole na jezik, kak na dúh i cil nahájao nikaksi rázlocsek. Med etimi szo, kak najplemenitési, zadosztá szpoznani naszlednici Wald Petra, lyonškoga tr'zca, okôli 1170. leta, v-francúzkom országi, ki sze po nyem waldenske zovéjo. Prigod nyi zacsétka je ete. Gdá bi na gvüsnom gosztsényi Walda eden gôsztov nyegovi vküpszpadno i náglo mrô; tó je Waldi tak k szrdci slo, da je v-globoke miszli pogro'zeni, trden racsún dr'zao z-szebom i liki ednök vu Filippi várasí, szam szebé pitao: „Ka mi je csiniti, da sze zvelicsam.“*) Na pitanye eto nyemi je edna bibliá, stera je med knigami nyegovimi bila, gvüsen odgovor dála. 'Z-nyé je i tó szpoznao, nakeliko je zablôdila cérkev bo'za od csiszte vretine evangeliomszke isztine.

On je tak za sz. dú'znoszt dr'zao, i drúgim vönazvésztiti, ka je szam szpoznao. Predevszém je sz. pizsmo na francúzki jezik obrno, i med lüdsztvom rászúro. Násztaj ete je v-ôki pápincov szpica, i vu céloj obcsini velikoga gibanya zrok pôsztao. Jezere szo k-nyemi hitile, kim je sz. pizsmo v-rôke dao i razkládao. Zacsüvisi tó pápa, tak nyega, kak naszlednike nyegove je pod cerkveno preklétsztvo vrgao; za steroga volo je on domovino szvojo osztaviti i po túhini sze potepati mogao, dokecs bi v-1197. leti, po dúgom vandrányi i trplényi, v-csehszkom országi dokoncsao be'záj szvoj.

Ali nasz'ednici nyegovi szo sze po francúzkom, talianszkom i nemskom országi, i escse i po drúgi dalésnyi dr'zélaj zemlé nezasztávleno povno'závali, i po szvoji poszelniki ino lizstov pizszanyi szo sze vu edne obcsine sztálnom závezki obdrzati setúvali. Pôleg nyi návuka je evangeliom jedini vorcan práve vere, vrêla pobo'znoszt pa jedino gvüšno znaménye právi krsztsenikov. Vsze, ka od pápov zhája i k-rimszke cérkvi návadam szlisi, kakti: proscsénye, áldov mese, molénye szvétcov itv., je pred nyimi odúrno. Nyi krotki, nepotvarjeni 'zítek, i pokornoszt k-visnoj oblászti, escse i protivnike na nyi dúžno postúvanye nadigne.

Pápínszka cérkev je, z-nevoscsenoszti i zadosztsénya, hitro grozen vihêr pobúdíla próti nyim. Réd dominikánusov i franciskánusov je

szkoro li záto goriposztávleni, da bi sze meszto bástje núcao próti nyi povno'závanyi. Naszlednye je III. Ince pápa kri'z predgao próti nyim, i vszákomi, ki bi nyé preprávlao, je odpúsztsanye grêhov i miloscsa bo'zo oblúbo. Po mali dnévi je sereg 300,000 vojnikov kri'zni vdaro v-Toulouse dr'zelo, gde je waldensov najvecs bilô. V-1209. leti je zacséta próti etim vere mantrnikom ona grozno opúsztsávájôcsa bojna, po steroj je nyi popolno fundanye cilano, i dvajszeti céli lét je trpêla, nê szamo v-francúzki, nego i vu drúgi dr'zélaj. Etak ji je v-Bingen várasí 18, v-Mainzi 35, v-Straszburgi 50 nedú'zni dúš k-ednomi hipi zé'gáni. V-talianszkom je v-ednoj bré'znoj lüknyi stirisztô máter z-otrokmi navkúpe z-dinom zaszapleni!

Ni vsza beszúôcsa pregányanya etoga je nêmogla vtrêti sztálnosztí waldensov. Niki 'z-nyí szo szrdcsno prótisztanoli, niki pa vsze mantre i szmrtné bolezní mirovno pretrpeli. Ár szo znali, za kak drági zálog sze bojújejo, i vmárjajo. Záto szo naszlednye previdili protivnici, ká je cajt, tániháti vsze pregányanye, vu sterom je nyi racsun bole gori, kak dolijemao. Naide sze i zdá v-dolê Piemonta okôli 20 000 waldensov, ki véksi tál je nê dávno k-poprávlénôj cérkvi préksztôpo. Oni szo sze dugo vréména z-vnôge sztráni te'zili; ali III. Fridrik, burkuski král, je z-lübeznivim tálom pod obranbo vzévsi, edno cérkev nyim je darúvao i zvôtoga nyim je po célom dr'zányi szvojem álmostvo dao pobérati, nyi lasztívno visno oblászt pa na zbôgsanye nyi zvônésnye sztáve nadigno. Prebíva i vu Würtembergi vecs menyé 1600 dúš.

Cvét isztine vgája i med vihérmi pregányanya Osztála je ona i szprávlala szí vecs i vecs prijátelov escse i vu tí najdreszelnési vréménaj po vszôj zemlí. Ár liki nyé neprijátelje, tak i szrdcsni prijátelje nigdár nezmenkajo. Etak je po szmrí Wald Petra znôvics sztano kre nyé v-1371. leti Wiklêf János, prisztar i plemeniti vucsitel oxfordszke visne sôle v-Angliji i glaszno je prótigúcsao vszemi nepravdenomi hotényi pápe: tajio je naime preobrázenye ostie (transsubstantiatio), doliobrno célo biblió, osztro scsukao falinge cérkvi v-nyé glávi ino kotrigaj i po szvoji módrí ino pobo'zni pizszmaj doszta dobra szêjao med dományimi i túhinci. V-nyega dugoványi je dvakrát cerkevno szpráviscse dr'záno v-Angliji, ali próti nyemi je v-ni ednom nika nêszkoncsano. Naszlednye ga je v-1384. leti 'zлак vdaro; i tak je v-60. leti sztaroszti szvoje tího dokoncsao hasznoviti be'záj szvoj.

(Nadaljávanye pride.)

*) Djány. 16, 30.